

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Komp/1/2016
Identifikačné číslo spisu: 9016898268
Dátum vydania rozhodnutia: 11.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:9016898268.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd správny v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. (sudca spravodajca), JUDr. Ivana Rumanu, JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobcu: A. E. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. Š. XXX/XX, XXX XX V., zast. JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie Klincová č. 35, 821 08 Bratislava proti žalovaným: 1/ Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484 a 2/ Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, so sídlom Špitálska č. 22, 812 74 Bratislava, IČO: 00 808 603, o kompetenčnej žalobe takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky určuje, že pôsobnosť vykonať administratívne konanie vo veci starobného dôchodku žalobcu má Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

II. Žiaden z účastníkov konania n e m á právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.

Administratívne konanie

1. Žiadosťou z 29.05.2013 žalobca požiadal žalovanú 1/ o priznanie starobného dôchodku odo dňa 29.05.2010. Žalovaná 1/ rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 15.08.2013 (č.l. 22) žiadosť žalobcu zamietla s odôvodnením, že na rozhodovanie o starobnom dôchodku žalobcu nie je príslušná, pričom uviedla:

„Sociálna poisťovňa je príslušná na rozhodovanie o nároku na starobný dôchodok v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Nárok na starobný dôchodok Vám vznikol podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ktoré vzhľadom na citované ustanovenia príslušnosť Sociálnej poisťovne na rozhodnutie o tomto nároku vylučujú. Z uvedeného dôvodu Vám tento nárok nevznikol

podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, a to ani s prihliadnutím na ustanovenie § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., pretože nespĺňate podmienku nepretržitého zamestnania od vzniku nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2003.

Pretože Sociálna poisťovňa nie je príslušná na rozhodnutie o Vašom starobnom dôchodku. Vašu žiadosť zamietame.“

2. Voči uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp.zn. 12Sd/315/2013 zo dňa 19. júna 2014 rozhodnutie žalovanej 1/ potvrdil a vyslovil opätovne právny názor, podľa ktorého je na priznanie a vyplácanie starobného dôchodku príslušný žalovaný 2/.

3. Na základe odvolania voči rozsudku krajského súdu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) rozsudkom sp.zn. 10So/120/2014 zo dňa 30. septembra 2015 (č.l. 23), v ktorom rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie žalovanej 1/ zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

4. Pre prejednávajúcu vec je najmä nasledujúca časť uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 10So/120/2014 významná:

„Odvolací súd v tejto veci udáva, že navrhovateľ získal najmenej 25 rokov zamestnania v služobnom pomere a vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií, preto mu vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. od XX. X. XXXX, t. j. pred účinnosťou zákona č. 461/2003 Z.

...

Navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§ 129 až § 145) dňom 11. novembra 1996.

Navrhovateľ nebol po vzniku nároku na starobný dôchodok naďalej nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003. Vzhľadom na to sa na neho nemôže vzťahovať ustanovenie § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľovi nesporne vznikol už ku dňu XX. X. XXXX a zostal zachovaný podľa § 275 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Kompetencia príslušných orgánov (v danom prípade Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia) rozhodnúť o sociálnom zabezpečení vojakov, teda aj o nároku na starobný dôchodok, nie je v danom prípade ustanovením § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z.z. dotknutá, keďže navrhovateľ nebol od vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003, ako to predpokladá ustanovenie § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Keďže v zmysle uvedeného je na rozhodnutie o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok príslušný Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, odporkyňa pochybila, keď o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok sama rozhodla. Na takéto rozhodnutie v danom prípade nebola vecne príslušná a jeho žiadosť mala postúpiť na rozhodnutie príslušnému orgánu.“

5. Žalobca následne požiadal 03.04.2014 o priznanie starobného dôchodku aj žalovaného 2/. Žalovaný 2/ konanie zastavil rozhodnutím č. VÚSZ-65210008345309 z 11.07.2014 (č.l. 39) z dôvodu nepríslušnosti.

Najmä žalovaný 2/ v odôvodnení svojho zastavujúceho rozhodnutia uviedol, že „Podľa právneho názoru VÚSZ príslušnosť na priznávanie starobných dôchodkov VÚSZ dňom 30.04.1998 zanikla, právnou úpravou zákona č. 114/1998 Z.z., vzniknuté nároky vyplývajúce z V. časti zákona č. 100/1988 Zb. boli v následnom období priznané vo výsluhovom zabezpečení (menovanému bol priznaný výsluhový dôchodok), z dôvodu úplného odčlenenia osobitného dôchodkového systému od všeobecného systému sociálneho zabezpečenia.

Uvedené odčlenenie systémov však nezakladá stratu nároku menovaného na starobný dôchodok, nie však podľa V. časti zákona č. 100/1998 Zb., ale podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v spojitosti s posúdenými nárokmi podľa II. časti zákona č. 100/1988 Zb. (posúdenie I. a 11. kategórie funkcií zamestnania ako aj zhodnotenie ďalšieho zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok), avšak po splnení ďalších podmienok uvedených v príslušnej právnej úprave, nakoľko ide o rozdielne splnenie podmienok pre nárok na starobný dôchodok, nárok na výplatu a jej sumu.“

6. Neskôr žalovaná 1/ na základe hore uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 10So/120/2014 listom z 19.11.2015 (č.l. 33) postúpila vec na rozhodnutie žalovanému 2/. Žalovaný 2/ postúpenú vec listom riaditeľa žalovaného 2/ z 08.12.2015 (č.l. 19) vrátil žalovanej 1/ s vyjadrením, že nie je oprávnený vec prejednať a rozhodnúť.

Okrem iného žalovaný 2/ na str. 5 svojho listu uviedol, že „Zároveň upriamujem pozornosť na skutočnosť, že právne názory Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zmysle teórie práva nie sú prameňmi práva a nie je ich možné považovať za všeobecne záväzné, ktoré by zaväzovali vo všeobecnosti do budúcnosti. Jediným právne záväzným výkladom v rámci právneho poriadku Slovenskej republiky je výklad autentický, ktorý je oprávnený uviesť subjekt, ktorý daný predpis sám vydal, u teda nie výklad súdny (resp. oficiálny).“

7. Žalovaná 1/ opakovane vec postúpila žalovanému 2/, a to listom z 20.01.2016 (č.l. 35). Najmä v ňom zdôraznila výsledky rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu (napríklad rozsudky sp.zn. 9So/103/2011 z 26. septembra 2012, sp.zn. 9So/129/2010 z 24. novembra 2011, sp.zn. 9So/93/2014 z 30. septembra 2015, sp.zn. 1 So/62/2014 z 29. apríla 2015 ako aj sp.zn. 9So/38/2014 z 27. mája 2015). Tiež k listu priložila právoplatný a hore už raz citovaný rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 10So/120/2014 z 30. septembra 2015.

8. Žalovaný 2/ následne rozhodnutím č. VÚSZ - 65210008345309 z 12.02.2016 (č.l. 36) zastavil konanie z dôvodu, že vo veci už rozhodol.

II.

Obsah žaloby

9. Kompetenčnou žalobou z 08.08.2016 podľa § 412 a nasl. ustanovení zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej na účely rozsudku tiež „S.s.p.“) sa žalobca domáhal vyriešenia záporného kompetenčného konfliktu vo veci priznania svojho starobného dôchodku. Žalobu odôvodnil na základe hore uvedených skutočností najmä tým, že tak žalovaná 1/ ako aj žalovaný 2/ tvrdia, že nie sú príslušní na priznanie a vyplácanie starobného dôchodku a odmietajú vo veci konať.

Podľa § 412 ods. 1 S.s.p. v znení relevantnom pre prejednávanú vec sa žalobca môže žalobou domáhať rozhodnutia kladného kompetenčného konfliktu alebo záporného kompetenčného konfliktu spojeného s prebiehajúcim alebo ešte nezačatým administratívnym konaním medzi

- a) orgánmi verejnej správy navzájom, a to vrátane ústredných orgánov štátnej správy, alebo
- b) orgánom verejnej správy a iným od súdu odlišným subjektom (ďalej len "iný subjekt").

Podľa § 412 ods. 3 S.s.p. v citovanom znení záporný kompetenčný konflikt je spor, v ktorom viaceré orgány verejnej správy súčasne popierajú svoju pôsobnosť tak, že žiadny z nich nechce vykonať v tej istej veci administratívne konanie, alebo spor medzi orgánom verejnej správy, ktorý nechce vykonať vo veci administratívne konanie, a iným subjektom, ktorý svoju príslušnosť upraviť rovnakú vec vlastným postupom popiera.

10. Žalobca vyslovil legitímne očakávanie, že ak po skončení výkonu služby vojaka pracoval v civilnom sektore, tak za tieto odpracované roky, počas ktorých odvádzal sociálne poistenie, bude jeho hmotné

zabezpečenie v starobe zvýšené. Podľa žalobcu sú splnené zákonom stanovené podmienky na vyplácanie starobného dôchodku za roky dôchodkového poistenia v civilnom sektore, nepriznaním starobného dôchodku preto dochádza k zásahu do jeho sociálnych istôt a k upretiu práva na primerané hmotné zabezpečenie.

11. Postup žalovaných je súčasne diskriminačný a v rozpore s právom na rovnaké zaobchádzanie, nakoľko žalobca je diskriminovaný voči poberateľom výsluhového dôchodku, ktorí dostávajú obdobnú výšku výsluhového dôchodku za rovnaký počet rokov služby a nepracovali v civilnom sektore po ukončení povolania vojaka a rovnako voči poberateľom starobného dôchodku, ktorí splnili podmienky zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“), na rozdiel od žalobcu poberajú starobný dôchodok.

III.

Vyjadrenia k žalobe

A)

12. Žalovaná 1/ vo svojom vyjadrení z 02.09.2016 (č. l. 49) žiadala, aby Najvyšší súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 10So/120/2014, v ktorom bol vyslovený právny názor, že na rozhodnutie o nároku žalobcu na starobný dôchodok žalovaná 1/ nie je vecne príslušná, preto pochybila, keď o žiadosti žalobcu o starobný dôchodok sama rozhodla. V ďalšom konaní Najvyšší súd uvedeným rozsudkom žalovanú 1/ zaviazal postúpiť žiadosť žalobcu o starobný dôchodok z 29.05.2013 na rozhodnutie príslušnému orgánu podľa § 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 100/1988 Zb.“), v danom prípade žalovanému 2/, čo aj listom z 20.01.2016 urobila.

13. Podľa žalovanej 1/ bolo v konaní o nároku na starobný dôchodok preukázané, že žalobcovi bol od XX.XX.XXXX priznaný podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení zákona č. 131/1999 Z.z. (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 114/1998 Z.z.“) a podľa ustanovenia § 125 ods. 11 neskôr účinného zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 328/2002 Z.z.“) výsluhový dôchodok.

14. Na nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku bola žalobcovi zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 01.11.1960 do 31.10.1962 a doba služobného pomeru od 01.11.1992 do 30.09.1992 a od 01.05.1994 do 30.09.1998 jej zaradenie do I. kategórie funkcií. Z uvedeného pre žalovanú 1/ vyplýva, že žalobca získal najmenej 25 rokov zamestnania a vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií, preto dosiahnutím 55. roku veku splnil podmienky nároku a starobný dôchodok uvedené v § 132 ods. 1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb.

Nárok na starobný dôchodok žalobcovi vznikol od dovŕšenia dôchodkového veku, tzn. od XX.XX.XXXX, t.j. pred dňom nadobudnutia účinnosti zák. č. 114/1998 Z.z. (uvedený zákon nadobudol účinnosť od 01. mája 1998).

Podľa § 132 ods. 1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. v znení relevantnom pre preskúvanú vec vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

15. Keďže žalobcovi vznikol nárok na dávku dôchodkového zabezpečenia pred 01.01.2004, o tomto nároku je v súlade s § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. potrebné rozhodnúť podľa doterajších predpisov (účinných pred 01.01.2004). Nárok na starobný dôchodok podľa žalovanej 1/ žalobcovi vznikol v súlade s § 94 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. dňa XX.XX.XXXX, teda v čase, kedy sa na vzniknuté nároky vzťahovala Piata časť zák. č. 100/1988 Zb. Pretože žalobcovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 132 zák. č. 100/1988 Zb. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 114/1996 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov, t.j. pred 01.05.1998, v súlade s § 259 ods. 1 zák. č.

461/2003 Z.z., aplikácia § 132, § 133 a § 175 zák. č. 100/1988 Zb. nie je dotknutá.

Podľa § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len "peňažná náhrada") a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

16. Nárok na starobný dôchodok žalobcovi vznikol podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, ktoré príslušnosť žalovanej 1/ na rozhodnutie o nároku na starobný dôchodok podľa Piatej časti zák. č. 100/1988 Zb. vylučujú. Právne predpisy kompetenciu na rozhodnutie o dávke dôchodkového zabezpečenia vojaka ustanovením § 142 ods. 4 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. dávajú výlučne odboru sociálneho zabezpečenia žalovanému 2/, ktorý má právomoc rozhodnúť aj o dobe zamestnania získanej vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia v tzv. civilnom zamestnaní.

Podľa § 142 ods. 4 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. v citovanom znení o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú, pokiaľ ide o vojakov z povolania Česko-slovenskej armády, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

17. S poukazom na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky môže žalovaná 1/ ako štátny orgán konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a preto nemôže o nároku na starobný dôchodok žalobcu rozhodnúť.

B)

18. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení z 02.09.2016 (č. I. 43) navrhol, aby Najvyšší súd určil, že povinný vykonať administratívne konanie o starobnom dôchodku žalobcu je žalovaná 1/ a proti žalovanému 2/ navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

19. Podľa žalovaného 2/ je nesporné, že žalobcovi bol rozhodnutím žalovaného 2/ č. 65210008345309-VÚSZ/DO 1 z 06.10.1998 priznaný od XX.XX.XXXX výsluhový dôchodok za 36 rokov v ozbrojených silách. Doba vojenskej služby, ktorá už bola žalobcovi na účely nároku na výsluhový dôchodok zohľadnená, nemôže byť už viac na žiadnu inú dávku sociálneho zabezpečenia alebo sociálneho poistenia zohľadnená, hlavne nemôže byť duplicitne zohľadnená ani na účely starobného dôchodku podľa zák. č. 100/1988 Zb.

20. Z ustanovenia § 132 ods. 1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. však nevyplýva, že by vojakom z povolania patrilo za tú istú dobu výkonu služby súčasne výsluhový príspevok podľa zákona č. 76/1959 Zb. a starobný dôchodok podľa zák. č. 100/1988 Zb. Podľa § 33 ods. 5 citovaného zákona č. 76/1959 Zb. pri súbehu výsluhového príspevku so starobným, invalidným, čiastočným invalidným dôchodkom alebo dôchodkom za výsluhu rokov patrilo oprávnenému podľa jeho voľby buď príspevok alebo dôchodok.

21. Žalovaný 2/ preto tvrdí, že ak pri súbehu výsluhového príspevku podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. so starobným dôchodkom podľa § 132 ods. 1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. za tú istú dobu služby počas súčasnej účinnosti oboch zákonov mohol patriť vojakovi len jeden z týchto dôchodkov, môže analogicky aj v súčasnej dobe patriť vojakovi za tú istú dobu služby len jeden z dôchodkov - buď výsluhový dôchodok podľa zák. č. 114/1988 Z.z., resp. zák. č. 328/2002 Z.z., alebo starobný dôchodok podľa zák. č. 100/1988 Zb. (ak sa vôbec pripustí, že starobný dôchodok podľa už

zrušeného zákona môže žalobcovi vôbec patriť).

22. Podľa žalovaného 2/ ak by mal byť žalobcovi priznaný starobný dôchodok za 36 rokov výkonu služby v ozbrojených silách (za ktoré je mu už právoplatne priznaný výsluhový dôchodok), musela by mu byť logicky odňatá dávka vyplácaná v súčasnej dobe. Výsluhový dôchodok bol žalobcovi priznaný právoplatným rozhodnutím. Právoplatné rozhodnutie však možno zrušiť, prípadne právoplatným rozhodnutím priznanú dávku možno odňať len v prípade splnenia zákonom stanovených podmienok. V predmetnej veci však na takýto postup žiadny zákonný dôvod neexistuje. Právoplatné rozhodnutie o priznaní výsluhového dôchodku žalobcovi by mal preto akceptovať aj správny súd.

23. Od 01.05.1998 bolo sociálne zabezpečenie vojakov už upravené výlučne len v osobitnom zák. č. 114/1998 Z.z., ktorý komplexne upravil sociálne zabezpečenie profesionálnych vojakov. To podľa žalovaného 2/ znamená, že od 01.05.1998 sa už na vojakov nevzťahoval zák. č. 100/1988 Zb. a vojakom mohli byť za výkon vojenskej služby priznané dávky výsluhového zabezpečenia výlučne len podľa zák. č. 114/1998 Z.z. Potvrďuje to aj ustanovenie § 103 ods. 1 zák. č. 114/1998 Z. z., pričom bolo vylúčené použitie tých ustanovení zák. č. 100/1988 Zb., ktoré upravovali podmienky vzniku nároku na dávku sociálneho zabezpečenia vojakov podľa zák. č. 100/1988 Zb. a aj ustanovení, ktoré upravovali príslušnosť orgánov rezortu obrany rozhodovať o týchto nárokoch.

Podľa § 103 ods. 1 zák. č. 114/1998 Z.z. v citovanom znení od nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa na sociálne zabezpečenie vojakov nepoužívajú:

1. zákon č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení neskorších predpisov,
2. § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov,
3. § 157 až 174 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

24. Podľa § 89 ods. 3 zákona č. 114/1998 Z. z. výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a zvyšujú sa od tohto dňa o 12 %. Aj keď sa podľa doslovného znenia uvedeného ustanovenia výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. len „považujú“ za výsluhové dôchodky, fakticky tieto výsluhové dôchodky podľa žalovaného 2/ nahradili dovtedajšie výsluhové príspevky.

Podľa § 89 ods. 3 zák. č. 114/1998 Z.z. v citovanom znení výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a zvyšujú sa od tohto dňa o 12%. Ak však bol poberateľ tejto dávky prijatý do služobného pomeru uvedeného v § 53 ods. 1, nárok na ňu zaniká dňom účinnosti tohto zákona.

25. Preto je podľa názoru žalovaného 2/ výsluhový príspevok priznaný podľa zákona č. 76/1959 Zb. od 01.05.1998 dávkou sociálneho zabezpečenia (výsluhovým dôchodkom) podľa zák. č. 114/1998 Z. z. To potvrdzuje aj dôvodová správa k § 89 a nasledujúcich zákona č. 114/1998 Z. z., podľa ktorej ide o súbor ustanovení upravujúcich transformáciu doterajších dávok do nového systému tak, že doterajší dlhodobý (do veku 60 rokov) poskytovaný výsluhový príspevok sa stáva výsluhovým dôchodkom. Teda, aj keď je v právnej úprave § 89 zák. č. 114/1998 Z.z. použitý termín „považuje sa“, čo sudy vykladajú tak, že výsluhový príspevok nie je výsluhovým dôchodkom, ale sa zaň len považuje, dôvodová správa toto tvrdenie vyvracia.

Výsluhový príspevok podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. sa teda podľa § 89 ods. 3 zák. č. 114/1998 Z.z. stáva výsluhovým dôchodkom podľa citovaného zák. č. 114/1998 Z.z.

26. Aj podľa § 125 ods. 11 zák. č. 328/2002 Z.z. výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa

tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti.

Podľa § 125 ods. 11 zák. č. 328/2002 Z.z. v citovanom znení výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 5%. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata týchto dôchodkov sa financuje z osobitného účtu.

27. Žalovaný 2/ opäť tvrdí, že aj keď sa podľa doslovného znenia uvedeného ustanovenia výsluhové dôchodky, na ktoré vznikol nárok podľa § 26 zák. č. 114/1998 Z.z. len „považujú“ za výsluhové dôchodky, fakticky tieto výsluhové dôchodky nahradili dovtedajšie výsluhové dôchodky, čo opäť podľa žalovaného 2/ potvrdzuje dôvodová správa k § 124 až 130 zák. č. 328/2002 Z.z. Z nej okrem iného tiež vyplýva, že ide o súbor ustanovení upravujúcich transformáciu doterajších dávok do nového systému a teda dávky poskytované podľa doterajších predpisov sa stávajú dávkami podľa nového právneho predpisu.

Žalovaný 2/ tak zastáva názor, že výsluhový dôchodok priznaný žalobcovi podľa zákona č. 114/1998 Z.z. od 1. júla 2002 stal výsluhovým dôchodkom podľa zákona č. 328/2002 Z.z., a je žalobcovi poskytovaný za tých istých 36 rokov vojenskej služby, ako predchádzajúci výsluhový dôchodok.

28. Ďalej žalovaný 2/ uviedol, že v zmysle § 81 ods. 3 písm. b) zák. č. 328/2002 Z.z. je oprávnený priznať profesionálnemu vojakovi len tú dávku výsluhového zabezpečenia, ktorá je uvedená v zák. č. 328/2002 Z.z., avšak žalobca požiadal o priznanie starobného dôchodku. Pretože starobný dôchodok nie je v § 30 zák. č. 328/2002 Z.z. uvedený, žalovaný 2/ nie je príslušný o ňom rozhodovať, a preto starobný dôchodok nemôže byť žalobcovi podľa zák. č. 328/2002 Z.z. žalovaným 2/ ani priznaný.

Podľa § 81 ods. 3 písm. b) zák. č. 328/2002 Z.z. v citovanom znení dávky výsluhového zabezpečenia priznáva, zvyšuje, znižuje, vypláca, zastavuje a odníma profesionálnemu vojakovi a pozostalým po ňom Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Podľa § 30 zák. č. 328/2002 Z.z. v citovanom znení z výsluhového zabezpečenia sa poskytuje

- a) výsluhový príspevok,
- b) odchodné,
- c) úmrtné,
- d) výsluhový dôchodok,
- e) invalidný výsluhový dôchodok,
- f) vdovský výsluhový dôchodok,
- g) vdovecký výsluhový dôchodok,
- h) sirotsky výsluhový dôchodok.

29. Podľa žalovaného 2/ bolo použitie ustanovení § 130 až 145 zák. č. 100/1988 Zb. na vojakov vylúčené aj ustanovením § 143a zák. č. 328/2002 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2002, a preto tvrdí, že starobný dôchodok nemôže byť žalovaným 2/ žalobcovi podľa zák. č. 100/1988 Zb. priznaný, pretože vojakovi nemôžu byť priznané žiadne dávky podľa predpisov, použitie ktorých na sociálne zabezpečenie vojakov bolo vylúčené (§ 103 zák. č. 114/1998 Z.z. a § 143a zák. č. 328/2002 Z.z.), resp. na základe zrušeného právneho predpisu (§ 294 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z.).

Podľa § 143a zák. č. 328/2002 Z.z. v citovanom znení od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú

1. § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov,
2. § 157 až 160 a § 167 až 174 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

30. V tejto súvislosti poukázal žalovaný 2/ aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp.zn. 9So/157/2014 z 24.02.2016, podľa odôvodnenia ktorého:

„Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok, ktoré do 01.05.1998 už vznikli, ale iba za predpokladu, že vojak splnil všetky podmienky pre priznanie starobného dôchodku (vrátane skončenia služby trvajúcej nepretržite od vzniku nároku na starobný dôchodok dovŕšením 55. roku veku pred 01.05.1998) do dňa predchádzajúceho dňu 01.05.1998. Uvedeným dňom zanikla právomoc Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia rozhodnúť o priznaní starobného dôchodku (§ 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 103 bod 2 zákona č. 114/1998 Z. z.), o žiadosti o starobný dôchodok je preto príslušná rozhodnúť odporkyňa“.

31. V zmysle hore citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu v danej veci vznikol tam uvedenému žalobcovi nárok na starobný dôchodok XX. X. XXXX. V dobe od 01.05.1994 bol žalobca nepretržite zamestnaný do 30.09.1998. Nárok na výplatu starobného dôchodku preto vznikol tomuto žalobcovi až 01.10.1998, teda až po nadobudnutí účinnosti zák. č. 114/1998 Z. z., ktorý ustanovením § 103 bod 2 vylúčil od 01.05.1998 používanie ustanovení § 130 až 145 zák. č. 100/1988 Zb. na sociálne zabezpečenie vojakov.

Rovnaké právne závery vyplývajú aj z odôvodnení rozsudkov Najvyššieho súdu sp.zn. 9So 74/2014 z 27.01.2016 a sp.zn. 9So 147/2014 z 27.01.2016.

32. Záverom žalovaný 2/ konštatoval, že nároky vyplývajúce zo zaradenia do zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa môžu priznávať do 31.12.2023 len v tých prípadoch, ak ešte do tejto doby neboli zohľadnené. V prípade žalobcu doby zaradenia do I. a II. pracovnej kategórie už zohľadnené boli v jeho výsluhovom dôchodku, a preto sa na žalobcu ustanovenie § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. už nemôže aplikovať.

Podľa § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

C)

33. V doplnení svojho vyjadrenia žalovaný 2/ z 03.10.2016 vo vzťahu k rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 10So/48/2016 z 22. júna 2016 poukázal najmä na ustanovenia § 89 ods. 3, § 91 a § 103 zák. č. 114/1998 Z.z. upravujúce transformáciu dávok do nového systému. Nárok na starobný dôchodok, ktorý vznikol pred 01.05.1998, podľa žalovaného 2/ teda oprávneným nezanikol, ale podľa § 91 ods. 1 zák. č. 114/1998 Z.z. (a dôvodovej správy k nemu) sa stal, resp. bol pretransformovaný na výsluhový dôchodok.

V ostatných prípadoch, keď síce profesionálny vojak do 30.04.1998 splnil podmienku 20 rokov služby v I. alebo II. kategórii funkcií pre vznik nároku na starobný dôchodok, ale nesplnil ostatné podmienky na tento (t.j. starobný) dôchodok, napríklad nadobudnutím stanoveného veku 60 rokov, podľa žalovaného 2/ vznikol profesionálnemu vojakovi priamo zo zákona, na základe ustanovenia § 91 ods. 2 zák. č. 114/1998 Z. z., dňom 01.05.1998 nárok na výsluhový dôchodok.

34. Podľa názoru žalovaného 2/ znenie uvedenej právnej úpravy v spojení s dôvodovou správou je jednoznačné a nepripúšťa žiadny iný výklad. Ustanovenie § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. sa môže vzťahovať len na žalovanú 1/. Preto sa môže vzťahovať len na konania neskončené do 01.01.2004, ktoré boli vedené len pred žalovanou 1/.

35. Žalovaný 2/ ďalej vo svojom doplnení vyjadrenia dôvodil ustanovením § 26a zák. č. 100/1988 Zb., z obsahu ktorého vyplýva, že popri výsluhovom dôchodku priznanom podľa zák. č. 114/1998 Z.z. za výkon vojenskej služby mohol byť profesionálnemu vojakovi priznaný aj pomerný starobný dôchodok podľa všeobecných ustanovení zák. č. 100/1988 Zb. za výkon civilných zamestnaní. Toto ustanovenie jednoznačne ustanovilo, že profesionálnemu vojakovi sa do doby zamestnania potrebnej na nárok na pomerný starobný dôchodok nezapočítavala profesionálna služba, pričom stačilo, aby profesionálnu službu len vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, hoci mu výsluhový dôchodok nemusel byť ešte ani priznaný.

36. Bolo teda výslovne vylúčené započítanie doby profesionálnej služby do všeobecne požadovanej potrebnej doby zamestnania pre vznik nároku na pomerný starobný dôchodok. Aj uvedené ustanovenie potvrdzuje, že právna úprava nepredpokladala, že by profesionálnemu vojakovi mohol byť v budúcnosti (t.j. po 01.05.1998, resp. po 01.07.1999) priznaný žalovaným 2/ starobný dôchodok podľa Piatej časti zák. č. 100/1988 Zb. kumuláciou doby výkonu vojenskej služby a civilného zamestnania. Naopak, právna úprava upravila priznávanie výsluhových dôchodkov do kompetencie žalovaného 2/ a pomerných starobných dôchodkov do kompetencie žalovanej 1/.

37. Z obsahu § 173b zák. 100/1988 Zb. (účinného tiež od 01.07.1999) vyplýva, že žalovaná 1/ minimálne v dobe od 01.05.1998 do 30.06.1999 fakticky priznávala profesionálnym vojakom aj starobné dôchodky podľa Piatej časti zák. č. 100/1988 Zb.

Ďalej z obsahu § 173i zák. č. 100/1988 Zb. (účinného od 01.07.2003) vyplýva, že žalovaná 1/ priznávala profesionálnym vojakom starobné dôchodky podľa Piatej časti zák. č. 100/1988 Zb. minimálne aj v období od 1. júla 2002 do 30. júna 2003. Samotná skutočnosť, že na konanie nie je príslušná žalovaná 1/ nemôže bez odkazu na príslušnú právnu úpravu automaticky znamenať, že na konanie musí byť príslušný žalovaný 2/.

Podľa § 173b ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. v citovanom znení profesionálnemu vojakovi, ktorý vykonával profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ktorému bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok a ktorému v období od 1. mája 1998 do 30. júna 1999 Sociálna poisťovňa priznala starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok alebo o nároku na pomerný starobný dôchodok podľa predpisov účinných po 30. júni 1999.

Podľa § 173b ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. v citovanom znení platí, že ak profesionálny vojak, ktorý vykonával profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ktorému bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok, požiadal v období od 1. mája 1998 do 30. júna 1999 Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku alebo o priznanie pomerného starobného dôchodku a konanie o priznaní týchto dávok nebolo do 30. júna 1999 právoplatne skončené, Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok alebo o nároku na pomerný starobný dôchodok podľa predpisov účinných po 30. júni 1999.

Podľa § 173i ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. v citovanom znení policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby, ktorí vykonávali profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ktorým bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok a ktorým v období od 1. júla 2002 do 30. júna 2003 Sociálna poisťovňa priznala starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok alebo o nároku na pomerný starobný dôchodok podľa predpisov účinných po 30. júni 2003.

Podľa § 173i ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. v citovanom znení platí, že ak policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby, ktorí vykonávali profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ktorým bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok, požiadali v období od 1. júla 2002 do 30. júna 2003 Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku alebo o priznanie pomerného starobného dôchodku a konanie o priznaní týchto dávok nebolo pred 1. júnom 2003 právoplatne skončené, Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok alebo o nároku na pomerný starobný dôchodok podľa predpisov účinných po 30. júni 2003.

IV.

Posúdenie veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky

38. Najvyšší súd v zmysle § 19 S.s.p. ako správny súd konajúci podľa ustanovení Šiestej hlavy Štvrtej časti Správneho súdneho poriadku, podporne užívajúc v zmysle § 25 S.s.p. aj ustanovenia Prvej a Druhej časti Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z.) bez nariadenia pojednávania určil rozsudkom v zmysle § 419 ods. 2 S.s.p., že žalovaný 2/ má pôsobnosť vykonať administratívne konanie vo veci starobného dôchodku žalobcu na základe nasledujúcich právnych názorov, ktoré potvrdzujú mimoriadne nároky kladené na správne súdy pri výklade prechodných a intertemporálnych ustanovení

právnych predpisov týkajúcich sa najmä zákonnej úpravy nakladania s prostriedkami z verejných financií v oblasti poskytovania dôchodkových dávok.

Podľa § 419 ods. 2 S.s.p. ak správny súd o žalobe nerozhodne inak, tak bez nariadenia pojednávania rozsudkom určí, ktorý z orgánov verejnej správy má pôsobnosť vo veci vykonať administratívne konanie alebo že pôsobnosť upraviť vec vlastným postupom patrí inému subjektu. Vo výroku uvedie označenie veci a orgánu verejnej správy alebo iného subjektu, ktorého pôsobnosť bola určená.

39. Ďalej musí konať súd v úvode zdôrazniť, že v konaní o kompetenčnej žalobe podľa Šiestej hlavy Štvrtej časti Správneho súdneho poriadku Najvyšší súd zastáva stanovisko, že pri sporoch týkajúcich sa výkladu kompetenčných právnych noriem v oblasti zákonom danej pôsobnosti platí prezumpcia relevantnosti a preto musí konať súd vychádzať z právnej úpravy a skutkových okolností (najmä tvrdené skutočnosti týkajúce sa vzniku starobného dôchodku alebo priznania výsluhového dôchodku), ktoré účastníci vymedzia na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť konajúcemu súdu neprislúcha preverovať, nakoľko by rozhodoval aj o merite veci, kde je však zatiaľ nastolená výlučná právomoc niektorého z nekonajúcich orgánov verejnej správy. Avšak na druhej strane je konať súd v zmysle § 418 S.s.p. oprávnený modifikovať žalobnú argumentáciu.

Podľa § 418 S.s.p. správny súd posudzuje žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný jej žalobnými bodmi.

40. Základným predmetom konania pred Najvyšším súdom bolo vyriešenie spornej otázky, ktorý z orgánov verejnej správy dotknutý záporným kompetenčným konfliktom (§ 412 ods. 3 S.s.p.) majúci zásadný dopad na dobrý výkon verejnej správy v oblasti sociálneho poistenia a zabezpečenia má v zmysle zákona pôsobnosť vykonať v oblasti dotknutej žiadosťou žalobcu administratívne konanie. V uvedenej súvislosti žalovaný 2/ najmä poukazoval na to, že Piata časť zák. č. 100/1988 Zb. s označením Sociálne zabezpečenie vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a príslušníkov Zboru nápravnej výchovy je neaplikovateľná na konanie o žiadosti žalobcu na priznanie starobného dôchodku vzhľadom na jeho profesijnú minulosť.

Podľa § 412 ods. 3 S.s.p. záporný kompetenčný konflikt je spor, v ktorom viaceré orgány verejnej správy súčasne popierajú svoju pôsobnosť tak, že žiadny z nich nechce vykonať v tej istej veci administratívne konanie, alebo spor medzi orgánom verejnej správy, ktorý nechce vykonať vo veci administratívne konanie, a iným subjektom, ktorý svoju príslušnosť upraviť rovnakú vec vlastným postupom popiera.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a) S.s.p. v citovanom znení na účely tohto zákona sa rozumie

a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov.

41. V slovenskom právnom poriadku sa presné vymedzenie pojmu pôsobnosť nenachádza a ani slovenská, resp. česká akademická obec, konkrétne pre oblasť teórie práva (napríklad Prusák, J. alebo Ottová, E. či Gerloch, A.) nie je v jej vymedzení jednotná. Preto Najvyšší súd vychádzal pri vymedzení pojmu pôsobnosť najmä z teórie správneho práva, t.j. že pôsobnosť orgánov verejnej správy, ako dôsledok spoločenskej delby práce, je založená na rozdelení verejno-mocenských úloh podľa ich vecnej príslušnosti.

42. Je nepochybné, že tak žalovanej 1/ ako aj žalovanému 2/ je v zmysle zákonných oprávnení (kompetenčné ustanovenia obsiahnuté tak v zák. č. 461/2003 Z.z. ako aj v súčasnom zák. č. 328/2002 Z.z.) zverená pôsobnosť vykonávať verejnú správu v oblasti sociálnych vecí, či už vo forme sociálneho poistenia alebo sociálneho zabezpečenia. Zákonodarca preto musel v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vymedziť hranice medzi výkonom pôsobnosti žalovanej 1/ a žalovaným 2/, a to tak z pohľadu foriem sociálnych vzťahov (viď zákonodarcom propagovaný evidentný rozdiel medzi poistením a zabezpečením), regulovaných subjektov (vo sfére civilných zamestnaní a nároku na priznanie starobného dôchodku oproti oblasti služobných pomerov v ozbrojených silách a výsluhovému

zabezpečeniu) ako aj rozsahu priznávaných dávok (napríklad zákonný text uvedený v bode č. 28).

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení tento zákon vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia, konanie vo veciach sociálneho poistenia a konanie vo veciach vymáhania pohľadávok.

Podľa § 1 zák. 328/2002 Z.z. v citovanom znení tento zákon upravuje sociálne zabezpečenie policajtov a profesionálnych vojakov, 1) ktoré tvorí

- a) nemocenské zabezpečenie,
- b) úrazové zabezpečenie,
- c) výsluhové zabezpečenie a
- d) služby sociálneho zabezpečenia.

43. Uvedené zákonné rozdelenie pôsobnosti rozhodovať v oblasti sociálnej agendy bolo v minulosti upravené prostredníctvom Piatej časti zák. č. 100/1988 Zb., pričom v súčasnosti je táto oblasť sociálnych vecí regulovaná novými právnymi úpravami, t.j. tak všeobecnou právnou úpravou zakotvenou v zák. č. 461/2003 Z.z. na strane jednej ako aj špeciálnymi právnymi predpismi, medzi ktorými v prejednávanej veci je významný zák. č. 328/2002 Z.z.

44. V takto načrtnutej argumentácii nie je medzi žalovanými nezhoda. Avšak žalovaný 2/ výslovne (expressis verbis) vylučuje aplikáciu Piatej časti zák. č. 100/1988 Zb. na prejednanú vec (viď najmä body č. 21 až 23). Oproti tomu žalovaná 1/ s oporou v citovanom rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 10So/120/2014 a s poukazom na prechodná ustanovenia (§ 259 ods. 1 - viď bod č. 15) zák. č. 461/2003 Z.z. naopak primeranú aplikáciu Piatej časti zák. č. 100/1988 Zb. pripúšťa.

45. Najvyšší súd v súvislosti s takto naznačeným výkladovým rozporom označuje za otázku zásadného právneho významu výklad ustanovenia § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. Z jeho obsahu a systematického zaradenia v štruktúre zákona (súčasťou Ôsmej časti Prechodné ustanovenia) je nepochybné, že ide o prechodné ustanovenie, ktoré rieši vplyv prijatého zákona na právne vzťahy upravené doterajšími právnymi predpismi vrátane legislatívnej situácie, ak časť právneho predpisu má mať časovo obmedzenú platnosť (napríklad Svák, J. a Kukliš, P., Teória a prax legislatívy). Ďalej uvedené prechodné ustanovenie nepochybne uprednostňuje pre konania o skôr vzniknutom (časovo obmedzené dátumom do 01.01.2004) nároku na dávku a jej výplatu z dôchodkového zabezpečenia tak, ako je tomu aj v prejednávanej veci, použitie predpisov účinných do 31.12.2003 na rozhodnutie vo veci.

46. Žalovaný 2/ vo svojej argumentácii s odkazom najmä na ustanovenie § 103 ods. 1 zák. č. 114/1998 Z.z. často uvádza právny záver, že nie je možné aplikovať Piatu časť zák. č. 100/1988 Zb. v rozmedzí ustanovení § 130 až 145 na prejednanú vec, pričom jeho argumenty označujú túto časť zákona ako zrušenú. Uvedené ustanovenie § 103 je systematicky zaradené do Šiestej časti zák. č. 114/1998 Z.z. označenej ako Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia s rubrikou Záverečné ustanovenia. Napriek zaužívanej legislatívnej technike, že takto označené ustanovenia zákonodarca prednostne využíva na zrušenie doterajších predpisov spolu s oznámením časového okamihu vstupu návrhu zákona do účinnosti (čl. 6 ods. 5 až 7 Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov č. 19/1997 Z.z.) pre Najvyšší súd z textu ustanovenia (viď slovné spojenie „sa na sociálne zabezpečenie vojakov nepoužijú“) vyplýva jednoznačný záver, že zákonodarca nesledoval zrušenie výslovne určenej časti zák. č. 100/1988 Zb. ale naopak ich aplikáciu nepripustil na sociálne zabezpečenie vojakov v zmysle dotknutého zákona, t.j. zák. č. 114/1998 Z.z. Rozsah sociálneho zabezpečenia pritom zákonodarca na účely zák. č. 114/1998 Z.z. vymedzil prostredníctvom ustanovenia § 1 ods. 1 zák. č. 114/1998 Z.z. pod písmenami a) a ž d) a to s účinkami „pro futuro“ pre sociálne zabezpečenie vojakov vzniknuté po účinnosti a podľa zák. č. 114/1998 Z.z.

47. Obdobné, a vlastne potvrdzujúce závery pre predchádzajúci právny názor, vyplývajú aj pre aplikáciu ustanovení § 143a zák. č. 328/2002 Z.z. Opätovne aj v tomto prípade uvedené ustanovenie § 143a je systematicky zaradené do Druhej hlavy Ôsmej časti zák. č. 328/2002 Z.z. s tou výnimkou, že rozsah adresátov sa rozšíril aj na policajtov a označenie sa spresnilo na Prechodné ustanovenia. Potom pre

Najvyšší súd aj z tohto textu ustanovenia (opätovne sa dáva do pozornosti slovné spojenie „sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužívajú“) vyplýva jednoznačný záver, že zákonodarca nesledoval zrušenie časti zák. č. 100/1988 Zb. výslovne vymedzenej ustanoveniami § 130 až 145, ale naopak ich aplikáciu nepripustil na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov v zmysle dotknutého zákona, t.j. zák. č. 328/2002 Z.z. Pričom rozsah sociálneho zabezpečenia dotknutý citovaným prechodným ustanovením zákonodarca na účely uvedeného zák. č. 328/2002 Z.z. vymedzil prostredníctvom ustanovenia § 1 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. pod písmenami a) a ž d) a to s účinkami „pro futuro“, v prejednávanej veci pre sociálne zabezpečenie vojakov vzniknuté po účinnosti a podľa zák. č. 328/2002 Z.z. Tento záver platí pre všetky ustanovenia citované žalovaným 2/ na podporu svojho nesúhlasného postoja tak zo zák. č. 114/1998 Z.z. ako aj zák. č. 328/2002 Z.z.

48. Na základe uvedeného sa Najvyšší súd nemôže stotožniť s argumentáciou žalovaného 2/, že Piata časť zák. č. 100/1988 Zb. vo vymedzenej časti je na prejednávajúcu vec neaplikovateľná. Najvyšší súd sa stotožňuje iba s jeho právnym názorom, že systém dôchodkového zabezpečenia zakotvený v zák. č. 100/1988 Zb. bol aj pre vojakov z povolania (vrátane osoby, ktorá bola vojakom z povolania - napríklad § 143 ods. 1 záver prvej vety zák. č. 100/1988 Zb.) radom osobitných zákonov pretransformovaný na systém dávok výsluhového zabezpečenia avšak s účinkami do budúcnosti (ex nunc).

49. Ďalej Najvyšší súd vychádza z tvrdeného záveru (napríklad body č. 14 alebo 16 v spojení so záverom vysloveným v rozsudku 10So/120/2014), že žalobca podmienky na vznik nároku na dávku a výplatu starobného dôchodku mal splniť pred 01.01.2004. Z prechodného ustanovenia § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. potom vyplýva, že na konanie o tomto nároku (viď žiadosť žalobcu z 03.04.2014, resp. odstúpená skoršia žiadosť žalobcu z 29.05.2013) sa musí aplikovať relevantné ustanovenia zák. č. 100/1988 Zb., čo správne argumentovala žalovaná 1/ vo svojich prípisoch a podaniach.

50. V tejto súvislosti vyslovená argumentácia žalovaného 2/, že žalovaná 1/ aj napríklad podľa § 173b zák. 100/1988 Zb. (účinného od 01.07.1999) minimálne v období od 01.05.1998 do 30.06.1999, resp. podľa § 173i zák. č. 100/1988 Zb. (účinného od 01.07.2003) v období od 1. júla 2002 do 30. júna 2003 fakticky priznávala vojakom z povolania starobné dôchodky podľa Piatej časti zák. č. 100/1988 Zb. je pre prejednávajúcu vec irelevantná, nakoľko uvedené ustanovenia riešia iba nástupné účinky z dôvodu pôvodného rozhodovania žalovanou 1/ v uvedených prechodných obdobiach.

51. Kompetenčné ustanovenie § 142 ods. 4 písm. a) v spojení s § 43 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. potom jednoznačne zakladajú pôsobnosť žalovaného 2/ vykonať administratívne konanie o podaných žiadostiach vo veci starobného dôchodku žalobcu. Nakoľko žalobca podal medzičasom dve žiadosti, a to skoršiu žiadosť z 29.05.2013 a ďalej žiadosť z 03.04.2014, obidve uvedené žiadosti sú spôsobilým predmetom konania.

Takto sformulované závery nevybočujú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu, medzi ktoré je možné priradiť nielen citovaný rozsudok sp.zn. 10So/120/2014 zo dňa 30. septembra 2015 ale napríklad aj rozsudky Najvyššieho súdu citované žalovanou 1/ (viď bod č. 7).

Podľa § 143 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. v citovanom znení vojak z povolania Česko-slovenskej armády podáva žiadosť o dávku dôchodkového zabezpečenia na Vojenskom úrade sociálneho zabezpečenia; to platí aj vtedy, keď žiadosť o dávku dôchodkového zabezpečenia podáva občan, ktorý bol vojakom z povolania Česko-slovenskej armády, a iný oprávnený, ak rozhodnúť o tejto dávke je príslušný Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

V.

52. Vzhľadom na hore uvedené skutočnosti ako aj s prihliadnutím na skutkové podklady pre rozhodnutie, ktoré vymedzujú účastníci konania prostredníctvom svojich podaní, Najvyšší súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti.

Úlohou žalovaného 2/ bude bezodkladne uplatniť svoju pôsobnosť vykonať administratívne konanie v hore uvedenej veci.

Podľa § 5 ods. 10 S.s.p. v citovanom znení orgány verejnej správy sú rozhodnutiami správnych súdov v

konkrétnej veci viazané.

53. V žalobe žalobca žiadal o priznanie trov konania, no Najvyšší súd o trovách konania rozhodol s poukazom na § 170 písm. d) S.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak ide o konanie o kompetenčnej žalobe.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 S.s.p. „a contrario“).